

педагогічного університету імені Володимира Винниченка.

Наукові інтереси: професійна підготовка майбутнього вчителя.

МАТЪЯШ Ольга Іванівна – Ph.D., Professor at the Certified Blackboard Faculty, Ivy Tech State College, Indianapolis, USA.

INFORMATION ABOUT AUTHORS

GUTSALO Emiliia Un-Sunivna – Candidate of Sciences (Pedagogy), Associate Professor at the Chair of Social Pedagogy and Psychology

Centralukrainian Volodymyr Vynnychenko State Pedagogical University,

Circle of scientific interests: professional preparation of future teachers, problem in creations of reformativ pedagogics representatives.

MATYASH Olga Ivanivna – Ph.D., Professor at the Certified Blackboard Faculty, Ivy Tech State College, Indianapolis, USA

Circle of scientific interests: professional preparation of future teachers, communication competence.

Дата надходженн рукопису 02. 11. 2017 р.

Рецензент – д.п.н. професор С. І. Шандрюк

УДК 378.016:376

ДОЛИННИЙ Юрій Олексійович – кандидат педагогічних наук, доцент, докторант кафедри педагогіки і методики технологічної освіти Глухівського національного педагогічного університету імені О. Довженка
e-mail: mr.dya69@gmail.com

СИСТЕМНИЙ ПІДХІД У ФОРМУВАННІ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І СПОРТУ ДО РЕАБІЛІТАЦІЙНОЇ РОБОТИ З ДІТЬМИ З ОБМЕЖЕНИМИ ФІЗИЧНИМИ МОЖЛИВОСТЯМИ

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. Становлення фізичної реабілітації як науки та навчальної дисципліни зумовлене тим, що в Україні та в усьому світі в цілому в останні десятиліття відбувається тенденція до постійного погіршення здоров'я, а також зросту інвалідності населення. Особливо це стосується дітей, які мають уроджені або набуті під час захворювання чи uszkodжень відхилення в розвитку, потребують особливої уваги, особливою підходу у реабілітаційній роботі.

Система підготовки майбутніх фахівців з фізичного виховання і спорту до реабілітаційної роботи з дітьми з обмеженими фізичними можливостями є досить складною, витратною, однак дуже перспективною справою, оскільки (як показують дані американських фахівців), один долар, вкладений у відновлення здоров'я постраждалої людини, повертається десятикратним прибутком.

Захворюваність дітей і молоді України обумовлено перш за все низькою руховою активністю, несприятливими екологічними умовами, відсутністю раціонального харчування, погіршенням соціально-економічних умов життя, частими стресовими ситуаціями, надмірністю

шкідливих звичок, і т. д. [9].

Актуальною проблемою сучасної педагогічної теорії і практики є процеси професійної підготовки майбутніх фахівців з фізичного виховання і спорту до реабілітаційної роботи з дітьми з обмеженими фізичними можливостями у вищій школі. Це зумовлено тим, що діти з обмеженими фізичними можливостями в сучасному демократичному суспільстві не мають права залишатися на узбіччі соціально-культурних процесів, системи людських взаємин і цінностей. Ці діти мають такі ж права, як і здорові: їм необхідно повноцінно навчатися, отримувати загальну освіту та в майбутньому приносити користь суспільству та державі.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Аналіз системи професійної підготовки майбутніх фахівців з фізичного виховання та спорту у вищих навчальних закладах у своїх роботах надають М. Т. Данилко, Л. О. Демінська, Л. І. Іванова, Р. П. Карпюк, М. В. Карченкова, В. Р. Омеляненко, О. В. Тимошенко, Ж. К. Холодов й ін. Особливості розвитку готовності до професійної діяльності майбутніх фахівців у вищих закладах з різних позицій досліджували І. В. Гавриш, М. М. Галицька, Т. І. Руднева, Р. Д. Санжаєва,

Р. В. Троцько, О. В. Хрущ-Ріпська й ін.

Мета статті: розглянути вітчизняні та іноземні літературні джерела в яких представлена системи підготовки фахівців з фізичного виховання і спорту до реабілітаційної роботи з дітьми з обмеженими фізичними можливостями.

Виклад основного матеріалу дослідження. Педагогічна система - це цілісна єдність всіх чинників, сприяючих досягненню поставлених цілей розвитку людини. Поняття педагогічної системи як системи, пов'язаної з навчальним процесом, має різні тлумачення. Цей термін застосовують для характеристики системи освіти, наукової і практичної діяльності відомих педагогів (наприклад, педагогічна система Я. А. Каменського, К. Д. Ушинського, В. Ф.Шаталова і так далі).

Термін «Педагогічна система» застосовують для позначення і характеристики вертикального зрізу педагогічної діяльності залежно від розгляду рівня освіти (педагогічна система загальноосвітня, професійно-технічна, вища школа, освіта дорослих).

Сьогодні професійну підготовку фахівців з фізичної реабілітації проводять у державних педагогічних університетах; університетах фізичного виховання і спорту; національних університетах в інших вищих навчальних закладах України.

Факультети фізичного виховання і спорту забезпечують підготовку майбутніх фахівців з фізичної терапії, ерготерапії, фізичної реабілітації для роботи з різними віковими групами населення, які мають певні відхилення в стані здоров'я і мають потребу у фізичній реабілітації за допомогою фізичних вправ; оздоровчих сил природи; гігієнічних факторів; реабілітаційних, фізкультурно-оздоровчих, здоров'язберігаючих технологій. Потреба у підготовці фахівців цього напрямку, враховуючи стійку тенденцію до зростання захворюваності населення України, неухильно зростає.

Система підготовки майбутніх фахівців з фізичного виховання і спорту до реабілітаційної роботи з дітьми з обмеженими фізичними можливостями включає:

- сукупність мережі освітніх установ незалежно від їх організаційно-правових форм, типів і видів;
- сукупність органів управління освітою і підвідомчих ним установ і організацій;
- сукупність взаємодіючих наступних освітніх програм і державних освітніх стандартів різного рівня і спрямованості.

Приведені визначення системи освіти

характеризують це поняття з різних сторін: організаційною, управлінською і змістовною.

Система освіти, як вказано вище, може також розглядатися як сукупність взаємодіючих наступних освітніх програм і державних освітніх стандартів різного рівня і спрямованості

Системний підхід дозволяє розглянути Державні стандарти освіти з метою визначення структури нормативної частини і вмісту освіти, а також об'єднати ці дві структури в єдину систему.

Педагогічні системи, в тому числі система освіти, є керованою і до певної міри самокерованою. Як суб'єкт діяльності, що управляє, в таких системах може виступати орган управління або окрема особа, що виконує діяльність управління.

Зовнішні зв'язки системи навчання по дисципліні в професійному навчальному закладі має зовнішні зв'язки з системою навчання іншим предметам.

Раніше вимоги до випускника ВНЗ в нашій країні регламентувалися державою, обличчя фахівця визначався лише державним стандартом. Формування ринку праці в сучасній Україні сприяло появі попиту на молодь, що закінчила вуз, скоріше не з боку держави, а в основному, інших роботодавців. Як результат, численні дослідники відзначають, що система вищої освіти, готуючи фахівців для ринку праці, повинна враховувати не тільки соціальне замовлення, але й орієнтуватися на конкретних замовників випускників, при цьому з огляду на потреби індивіда [1; 10, с. 27-28].

Система підготовки майбутніх фахівців з фізичного виховання і спорту до реабілітаційної роботи з дітьми з обмеженими фізичними можливостями спрямований на формування педагогічної системи, в якій відбуваються процеси навчання, виховання, освіти. У структурі такої педагогічної системи виділяються елементи: мета підготовки, об'єкти підготовки, викладачі, зміст підготовки, організаційні форми педагогічної діяльності, дидактичні процеси або засоби здійснення педагогічного процесу [2].

Система підготовки майбутніх фахівців з фізичного виховання і спорту до реабілітаційної роботи з дітьми з обмеженими фізичними можливостями у вищих навчальних закладах, направлена на отримання наступних знань студентів:

- відхилень у розвитку дитини з урахуванням кожної патології, її психофізичного стану під час захворювання;
- особистості та схильності дитини з обмеженими можливостями до

реабілітаційного процесу;

– психофізичні вади в розвитку дітей з обмеженнями в розвитку;

– застосування реабілітаційних, фізкультурно-оздоровчих, здоров'язберігаючих заходів на високому професійному рівні;

– розроблення і вдосконалення реабілітаційних програм, спрямованих на підвищення рівня здоров'я і якості життя дітей з обмеженими фізичними можливостями;

– здатності контролювати і керувати процесом реабілітації [8].

Система підготовки майбутніх фахівців з фізичного виховання і спорту до реабілітаційної роботи з дітьми з обмеженими фізичними можливостями (галузь знань 22 «Охорона здоров'я») складається з двох рівнів вищої освіти: підготовка бакалавра кваліфікація «Бакалавр з фізичної терапії, ерготерапії, фахівець з фізичної реабілітації. Вчитель фізичної культури» (4 роки навчання) та підготовка магістра кваліфікації «Магістр з охорони здоров'я. Фахівець з фізичної реабілітації. Викладач фізичної культури» (1,5 роки навчання) [6].

Програма підготовки бакалавра з фізичного виховання і спорту до реабілітаційної роботи з дітьми з обмеженими фізичними можливостями складається з навчальних дисциплін циклу загальної підготовки та фахового (професійно-практичного) циклу.

Цикл загальної підготовки містить у своїй основі «Нормативні навчальні дисципліни», «Вибіркові навчальні дисципліни (за вибором навчального закладу)», «Вибіркові навчальні дисципліни (за вибором студента)».

Нормативні навчальні дисципліни складаються з таких дисциплін та видів навчальної роботи студентів: «Українська мова (за професійним спрямуванням)», «Історія України», «Історія української культури», «Іноземна мова (за професійним спрямуванням)», «Філософія (філософія, релігієзнавство, логіка)», «Біохімія», «Безпека життєдіяльності, охорона праці», «Біологія та основи екології», «Анатомія людини», «Фізіологія людини» «Цивільний захист, перша медична допомога», «Фізичне виховання» [6].

Вибіркові навчальні дисципліни (за вибором навчального закладу) складаються з таких дисциплін та видів навчальної роботи студентів: «Економічна теорія», «Правознавство», «Психологія», «Педагогіка», «Курсова робота з педагогіки

або психології», «Основи педагогічної майстерності», «Інформаційно-комп'ютерні технології».

Вибіркові навчальні дисципліни (за вибором студента) складаються з дисциплін «Соціологія», «Політологія» [6].

Фаховий (професійно-практичний) цикл підготовки бакалавра з фізичного виховання і спорту до реабілітаційної роботи з дітьми з обмеженими фізичними можливостями містить у своїй основі «Нормативні навчальні дисципліни», «Вибіркові навчальні дисципліни (за вибором навчального закладу)», «Вибіркові навчальні дисципліни (за вибором студента)» [6].

Нормативні навчальні дисципліни складаються із таких дисциплін та видів навчальної роботи студентів: «Основи фізичної реабілітації», «Методи досліджень з фізичної реабілітації», «Основи догляду за хворими та людьми з обмеженими фізичними можливостями», «Валеологія», «Фармакологічні засоби фізичної реабілітації», «Основи реабілітаційного масажу», «Фізична реабілітація людей з обмеженими фізичними можливостями», «Вікова анатомія людини», «Вікова фізіологія людини», «Теорія і методика фізичного виховання», «Методика навчання основ здоров'я» «Метрологічний контроль у фізичній реабілітації», «Оздоровчі технології», «Основи раціонального харчування», «ЛФК, лікарський контроль», «Сучасні апаратні і технічні технології фізичної реабілітації», «Навчальна клінічна практика», «Навчальна педагогічна практика», «Виробнича клінічна практика», «Виробнича педагогічна практика» [6].

Вибіркові навчальні дисципліни (за вибором навчального закладу) складаються з таких дисциплін та видів навчальної роботи студентів: «Основи здорового способу життя», «Гімнастика і методика викладання», «Спортивні ігри і методика викладання», «Плавання і методика викладання», «Основи шкільної гігієни на уроках з фізичного виховання і спорту», «Легка атлетика і методика викладання».

Вибіркові навчальні дисципліни (за вибором студента) складаються з дисциплін та видів навчальної роботи студентів: «Спортивна медицина», «Спортивно-педагогічне вдосконалення», «Зимові табірні збори», «Теорія і методика обраного виду спорту», «Табірні збори зі спортивних ігор», «Клініко-лабораторна і функціональна діагностика», «Фізична реабілітація при захворюваннях опорно-рухового апарату», «Загальна і часткова патологія», «Фізична реабілітація при захворюваннях нервової

системи», «Фізична реабілітація при захворюваннях внутрішніх органів», «Курсова робота з фізичної реабілітації».

Закінчується програма підготовки бакалавра з фізичного виховання і спорту до реабілітаційної роботи з дітьми з обмеженими фізичними можливостями комплексним кваліфікаційним екзаменом [6].

Система підготовки майбутніх фахівців з фізичного виховання і спорту до реабілітаційної роботи з дітьми з обмеженими фізичними можливостями поряд з вивченням основ анатомії, фізіології дитини потребує ще й знання етіології, патогенезу, клініки різних захворювань. Робочі програми передбачають обов'язкове оволодіння різними методами лікування та відновлення здоров'я, зокрема й підготовка майбутнього фахівця з фізичної реабілітації в галузі фізичної терапії, ерготерапії [9].

Інформатизація суспільства вимагає постійного зростання об'ємів знань, тому більш важливим у системі підготовки майбутніх фахівців з фізичного виховання і спорту до реабілітаційної роботи з дітьми з обмеженими фізичними можливостями стає вміння вести науково-дослідну роботу, як під керівництвом викладача, так і самостійно в рамках і програмах проектів різного рівня. Позитивна в цілому динаміка неперервної системи підготовки фахівців з галузі знань 22 «Охорона здоров'я» визнає наявність проблем, обумовлених як зовнішніми чинниками, так і внутрішніми особливостями сучасної діяльності:

– зниження престижності педагогічної освіти, соціального статусу викладача з основ здоров'я;

– відсутність концепції професійної безперервної системи підготовки фахівців з галузі знань «Охорона здоров'я» за напрямком підготовки «Бакалавр (магістр) з фізичної терапії, ерготерапії, фахівець з фізичної реабілітації. Вчитель (викладач) фізичної культури», нормативно-правової бази й економічних механізмів її реалізації;

– відсутність розробок наукових і науково-методичних основ діагностики якості безперервної освіти, а також механізму підвищення якості системи підготовки фахівців з фізичної терапії, ерготерапії, фахівець з фізичної реабілітації;

– відсутність науково-обґрунтованого планування змісту освіти сучасної неперервної підготовки фахівців;

– неузгодженість методологічних підходів при створенні й реалізації спадкоємних державних освітніх стандартів і програм усіх рівнів і ступенів неперервної освіти, механізму їх моніторингу;

– відсутність теоретично-обґрунтованих підходів науково-методичного забезпечення системи безперервної підготовки фахівців з галузі знань «Охорона здоров'я» за напрямком підготовки «Бакалавр (магістр) з фізичної терапії, ерготерапії, фахівець з фізичної реабілітації. Вчитель (викладач) фізичної культури» на різних етапах і рівнях освіти;

– відсутність педагогічних технологій системи підготовки майбутніх фахівців з фізичного виховання і спорту до реабілітаційної роботи з дітьми з обмеженими фізичними можливостями до ведення навчально-виховної роботи з різновіковим колективом на різних ступенях неперервної підготовки [4].

Обговорення точки зору різних авторів і розробників офіційних документів присвячених проблемі системі освіти й суті явища, дозволило виділити наступне: система безперервної освіти в сучасному освітньому просторі є однією з пріоритетних проблем і знаходиться у стадії осмислення фахівцями різних галузей знань; існує два різні підходи до розуміння проблеми системи безперервної освіти (від неприйняття до головної і, можливо, продуктивної єдиної ідеї на сучасному етапі) [5; 7].

Відзначаються три основні аспекти системи підготовки майбутніх фахівців з фізичного виховання і спорту до реабілітаційної роботи з дітьми з обмеженими фізичними можливостями:

1) коли в системі підготовки бачать професійну освіту дорослих, так зване підвищення кваліфікації, а по суті компенсаторну, додаткову освіту, частину «кінцевої» або освіту «на все життя»;

2) педагогічно-організовані формальні структури (гуртки, курси, ФПК, засоби масової інформації, заочне і вечірне навчання);

3) довічна освіта – потреба особи, прагнення до пізнання себе й навколишнього світу, освіта «крізь усе життя» є основою третього підходу, який, на наш погляд, є найбільш продуктивним і перспективним.

У третьому підході система підготовки розглядається як новий спосіб організації освітньої діяльності, що забезпечує й випереджає розвиток знань та спирається на соціокультурний базис [4].

Зростання ролі системної освіти в сучасній соціально-економічній ситуації призводить до того, що поряд з традиційними функціями педагога (навчання, виховання, допомога в розвитку, оцінка, робота з батьками тощо) в умовах модернізації освіти актуалізуються також професійні функції:

організація змістовної і професійної сторін освіти й соціокультурного середовища. Останнім часом стають більш затребуваними комунікативні функції (уміння вести соціальний діалог, забезпечити соціальне партнерство, пов'язане з управлінською, економічною, правовою, соціальною, культурно-просвітницькою діяльністю тощо) [4].

Висновки та перспективи подальших розвідок напряму. Отже, системний підхід у формуванні готовності майбутніх фахівців з фізичного виховання і спорту до реабілітаційної роботи з дітьми з обмеженими фізичними можливостями є однією з пріоритетних проблем і знаходиться у стадії осмислення фахівцями різних галузей знань. Існує два різні підходи до розуміння проблеми системи безперервної освіти (від неприйняття до головної і, можливо, продуктивної єдиної ідеї на сучасному етапі).

Система підготовки майбутніх фахівців з фізичного виховання і спорту до реабілітаційної роботи з дітьми з обмеженими фізичними можливостями включає: аналіз вихідних умов; розробку системи навчальних матеріалів та технологію їх використання з наступною перевіркою і внесенням необхідних коректив; заключну перевірку й оцінку системи. Вона є однією з базових методологічних основ, оскільки дозволяє увести процес професійної підготовки як цілісність з усією різноманітністю взаємозв'язків між її компонентами, ефективність функціонування якого залежить як від кінцевої мети, на яку вона спрямована, так і від її внутрішньої структури роботи з дітьми з обмеженими фізичними можливостями.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Астахова В. І. Проблеми подальшого розвитку освіти у великому освітянському регіоні (на матеріалах Харківщини) / В. І. Астахова, К. В. Астахова // Соціологія міста: Зб. наук. праць. – Дн-ськ, 2001. – С. 65–78.
2. Беспалько В. П. Основы теории педагогических систем / В. П. Беспалько. – Воронеж: Изд-во ВГУ, 1977. – 204 с.
3. Боголюбова В. М. Медицинская реабилитация: руководство / под ред. В.М. Боголюбова: в 3 т. – М.; Смоленск: Знак почета, 2007. – Т. 2. – 632 с.
4. Веретко І. А. Особливості сфери професійної підготовки фахівців за напрямом «здоров'я людини» – проблеми неперервної освіти / І. А. Веретко // Стан та напрями удосконалення науково-методичного забезпечення підготовки фахівців напряму «фізична реабілітація, здоров'я

людини» / Матеріали круглого столу. – Хмельницький, 2010. – С. 24–29.

5. Каргаполов Е. П. К разработке онтологии непрерывного физкультурного образования / Е. П. Каргаполов, В. В. Приходько // Теория и практика физической культуры. – 1990. – № 12. – С. 45–56.

6. Курок О. І. Програма підготовки фахівців з фізичного виховання і спорту до реабілітаційної роботи з дітьми з обмеженими фізичними можливостями : навчально-методичний посібник / О. І. Курок, Ю. О. Долинний. – Краматорськ: ДДМА, 2017. – 115 с.

7. Маслов В. И. Высшее физкультурное образование сегодня и завтра / В. И. Маслов, Н. Н. Зволинская // Теория и практика физической культуры. – 1990. – № 12. – С. 2–11.

8. Матрошилін О. Г. Основи загальної фізіотерапії та – курортології: [навчальний посібник] / О. Г. Матрошилін, О. Р. Зав'ялова, О. А. Рогалюк. – Дрогобич, 2006. – 297 с.

9. Прихода І. В. Організаційно-методологічні підходи до професійної підготовки фахівців з фізичної реабілітації в Україні / І. В. Прихода // Проблеми сучасної педагогічної освіти. – 2007. – Вип. 15, – Ч. 1. – С. 60–66.

10. Селинго Дж. Руководители сферы образования обсуждают качество подготовки учителей и потребности бизнеса / Дж. Селинго, Дж. Бэсинджер // Социология образования. – 2000. – № 1. – С. 27–28.

REFERENCES

1. Astakhova, V. I. (2001). *Problemy podal'shoho rozvytku osvity u velykomu osvityans'komu rehioni (na materialakh Kharkivshchyny)*. [Problems of further development of education in the major educational region (on the materials of the Kharkiv region)]. Dnipro.
2. Bespal'ko, V. P. (1997). *Osnovu teoryyu pedahohycheskykh system*. [Fundamentals of the theory of pedagogical systems]. Voronezh.
3. Boholyubova, V. M. (2007). *Medytsynskaya reabylytatsyya: rukovodstvo*. [Medical rehabilitation: a guide]. Smolensk.
4. Veretko, I. A. (2010). *Osoblyvosti sfery profesynoyi pidhotovky fakhivtsiv za napryamom «zdorov'ya lyudyny» - problemy neprerivnoyi osvity*. [Features of the scope of professional training of specialists in the direction «human health» – the problems of education]. Kholmets'kii.
5. Karhapolov, E. P. (1990). *K razrabotke ontolohyy neprerivnoho fizkul'turnoho obrazovannya*. [the development of the ontology of continuous physical education]. Kyiv.
6. Kurok, O. I. (2017). *Prohrama pidhotovky fakhivtsiv z fizychnoho vykhovannya i sportu do reabilitatsynoyi roboty z dit'my z obmezheny my fizychny my mozhyvostyamy: navchal'no-metodychnyy posibnyk*. [The program of training specialists in

physical education and sports to rehabilitation work with children with disabilities : a teaching manual]. Kramatorsk.

7. Maslov, V. Y. (1990). *Vushee fizkul'turnoe obrazovanye sehodnya y zavtra*. [Graduate physical education today and tomorrow]. Moscow.

8. Matroshylin, O. H. (2006). *Osnovy zahal'noyi fizioterapiyi ta – kurortolohiyi: [navchal'nyy posibnyk]*. [Fundamentals of General physiotherapy and balneology: [tutorial]]. Drogobych.

9. Prykhoda, I. V. (2007). *Orhanizatsiyno-metodolohichni pidkhody do profesynoyi pidhotovky fakhivtsiv z fizychnoyi reabilitatsiyi v Ukraini*. [Organizational and methodological approaches to training of specialists of physical rehabilitation in Ukraine]. Kyiv.

10. Selynoh, Dzh. (2001). *Rukovodytely sferu obrazovannya obsuzhdayut kachestvo podhotovky uchyteley y potrebnosti byznesa*. [The heads of education to discuss the quality of teacher training and business needs]. Moscow.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

ДОЛИННИЙ Юрій Олексійович – кандидат педагогічних наук, доцент, докторант кафедри педагогіки і методики технологічної освіти Глухівського національного педагогічного університету імені О. Довженка.

Наукові інтереси: професійна підготовка майбутніх учителів.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

DOLYNNYI Yuriy Olexeevich – Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor, doctoral candidate of the Department of pedagogy and methods of technological education of Glukhiv national pedagogical University named after A. Dovzhenko.

Circle of research interests: professional preparation of future teachers.

Дата надходження рукопису 25. 10. 2017 р.

Рецензент – д.п.н. професор Н. С. Савченко

УДК 37.378

ЗОРОЧКІНА Тетяна Сергіївна –

кандидат педагогічних наук,
доцент Черкаського національного
університету імені Богдана Хмельницького
e-mail: zvezdochcina@gmail.com

**СУТНІСТЬ І ПРОВІДНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ВИЩОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ У
ВЕЛИКІЙ БРИТАНІЇ У ХХ ст.**

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. В перші роки ХХ століття в процесі підготовки вчителів у Великій Британії використовувалися психологічні підходи і концепції, причому не обов'язково англійських авторів. Нові напрямки в психології, такі як психоаналіз, гештальт-психологія, біхевіоризм на думку багатьох дослідників, виникли в цей час в зміст підготовки вчителів увійшли дещо пізніше [1].

З початку ХХ століття на всіх педагогічних відділеннях університетів стали відкриватися кафедри історії педагогіки, починають захищатися магістерські і докторські дисертації по історико-педагогічних проблем [2].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Різні аспекти освіти Великої Британії досліджували Г. Алексевич, Ю. Алфьоров, Н. Воскресенська, Б. Вульфсон, О. Глузман, Ю. Кіщенко, О. Леонтьєва,

Т. Мойсеєнко, Л. Пуховська, А. Парінов, Н. Яцишин та ін.

Мета статті: розглянути сутність і провідні тенденції розвитку вищої педагогічної освіти у Великій Британії у ХХ ст.

Виклад основного матеріалу дослідження. До 1944 р. назріла необхідність в більш академічній підготовці майбутніх вчителів. Велика увага була приділена зростанню ролі вищої освіти, його загальнодоступності і ефективності. З'явилися різні типи шкіл граматична, що зберегла риси елітарності освіти; середня технічна школа, також дає можливість вступу до ВНЗ; середня «сучасна» школа, метою якої була підготовка учнів до трудової діяльності, яка потребує серйозної загальноосвітньої підготовки [3].

До 1947 року педагогічні коледжі забезпечували первинний тренінг вчителів під наглядом факультетів і відділень